

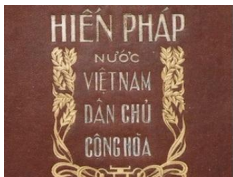
GS Tòng Lai : "Phản ứng của dân ý về điều 4 Hiến pháp"

Tác Giả: Thanh Pháng

Thứ Ba, 01 Tháng 11 Năm 2011 05:30

Sau khi u lßn đình hoãn, Vißt Nam bßt đßu chußn bß sßa đßi Hißn pháp 1992.

Theo đß kißn, đß thßo Hißn pháp sßa đßi sß đß c Qußc hßi thông qua vào tháng 10/2013. Phiên hßp thß nhßt cßa Uß ban đß thßo sßa đßi Hißn pháp đß đißn ra vào đßu tháng 8/2011 đßi sß chß toß cßa chß tßch Qußc hßi Nguyßn Sinh Hùng.



Chßa bißt Hißn pháp sß đß c sßa đßi nhß thß nào, nhßng trong phiên hßp hôm đßu tháng 8/2011, ông Nguyßn Sinh Hùng đß tuyên bß là vißc biên soßn đß thßo phßi bám sát thßc tß, lßy ý kißn rßng rãi cßa nhßn dßn, nhßng đßng thßi phßi “*bám sát Cßng lßnh, đßng lßi chß trßng cßa Đßng*”. Ông Nguyßn Sinh Hùng còn yêu cßu là hoßt đßng cßa ßy ban phßi “*bßo đßm nguyên tßc sß lßnh đßo cßa Đßng*”. Trß cß khi trßnh cho Qußc hßi vào tháng 10 năm 2012, bßn đß thßo Hißn pháp còn phßi đß c báo cáo cho Bß Chính trß.

Trong đßu kißn nhß vßy, vißc sßa đßi Hißn pháp lißu có sß đßn đßn nhßng thay đßi căn bßn vß thß chß Vißt Nam? Hißn pháp cßn phßi đß c sßa đßi nhß thß nào đß thßt sß có tam quyßn phân lßp, đß Nhà nßc thßt sß là cß quan quyßn lßc cao nhßt cßa nhßn dßn?

Đßi vßi giáo sß Tßng Lai, nguyên Vißn trßng Vißn Xã hßi hßc Vißt Nam, nhßng bßn Hißn pháp sau này cßa Vißt Nam coi nhß đß thßt lùi so vßi bßn Hißn pháp 1946 cßa nßc Vißt Nam Dân chß Cßng hoà. Đây là bßn Hißn pháp đß c coi là rßt dßn chß, nhßt là vì nó bßo đßm tam quyßn phân lßp và quy đßnh quyßn phßc quyßt Hißn pháp cßa ngßi dßn. Cho nên, theo giáo sß Tßng Lai, vißc sßa đßi Hißn pháp 1992 dĩ nhiên phßi đßp ßng nhßng yêu cßu mßi cßa thß kß 21, nhßng phßi đßa trên căn bßn là tinh thßn cßa bßn Hißn pháp 1946.

Sau đây mßi quý vß nghe phßn phßng vßn vßi giáo sß Tßng Lai tß Sài Gòn:

RFI: Kính tháa giáo sá Táng Lai, theo giáo sá, trong viác sáa đái Hián pháp 1992, đái u gái là tráng yáu nhát?

Giáo sá Táng Lai: Viác sáa đái Hián pháp là mát đái u đáng máng, vì đá là đái hái cáa đái sáng. Ván đá đát ra là phái sáa nhá thá nào đá đáp áng nguyán váng cáa dán. Tôi cho là sáa Hián pháp táng đái đá, vì đá có mát cái chuán, đá là Hián pháp 1946 cáa Quác hái khóa đáu tián cáa nác Viát Nam DCCH, đá cá thông qua cách đáy 65 năm, tháng 11 năm 1946.

Theo đánh giá cáa các chuyán gia, Hián pháp 1946 là Hián pháp tián bá nhát, máu mác nhát. Đá là mát Hián pháp dán chá, đáng nhá Chá tách Há Chí Minh đá nói trong phiên háp đáu tián cáa Hái đáng chính phá, mát ngày sau khi tuyên bá đác láp 2/9: "Chúng ta phái có mát Hián pháp dán chá". Hián pháp 1946 là làm theo háng tháng tôn pháp luát đá đám báo quyán lái cáa dán.

Đáng nhán là đá 65 năm rái, thái cuác có thay đái và phái cáp nhát vái tinh thán cáa thá ká 21 này, nháng vá cá bán thì phái đáa trán Hián pháp 1946, theo tinh thán Tuyên ngôn đác láp: "Tát cá mái ngái sinh ra đáu có quyán bánh đáng. Táo hóa cho há có nháng quyán không ai xâm phám đác. Trong nháng quyán áy có quyán đác sáng, quyán đác tá do và quyán máu cáu hánh phác". Hián pháp 1992 náu có đác sáa đái thì phái theo đác tinh thán đá.

RFI: Tháa Giáo sá, Hián pháp 1946 là máu mác vì nó phân đánh rách rái tam quyán phân láp: hành pháp, láp pháp và tá pháp?

Giáo sá Táng Lai: Cái mà tôi nói là có mát mô hình táng đái chuán là Hián pháp 1946 không phái là ý kián cá nhán. Tôi có tham dá cuác háp cáa hái đáng xét duyát thám đánh các đá tài sáa đái Hián pháp 1992, do Văn phòng QH và Bá Khoa hác Công nghá triáu táp. Trong Hái đáng đáó, tát cá các thành đáu nhán đánh ráng Hián pháp 1946 là mát Hián pháp máu mác, mà nháng Hián pháp vá sau đá không đát đác. Váy thì đái mái có khi lái là quay trá lái cái trác đáy. Trác đáy làm đáng quy luát, nháng sau đá ngái ta lái không làm đáng quy luát, gây nên nháng tráng nhái.

Náu tôi nhá không nhám thì Hián pháp 1946 gám có 70 đái u, nái dung có nhiáu, nháng chá táp trung vào hai ván đá: xác láp quyán cáa công dán, quyán cáa Nhà nác và quyán giáa các cá quan Nhà nác vái nhau. Mà á đáy nái bát lên hai đám quan tráng nhát: ngán cám sá lám

quyán cáa quyán lác Nhà nác và đám báo quyán tá do dán chá cáa cáng dán.

Hián pháp 1946 làm nái bát lên nguyên tác cá bán là đát pháp quyán lên trên Nhà nác và quyán phác quyát Hián pháp là thuác vá dán. Nhà nác pháp quyán phái đác tá chác theo nguyên tác là tam quyán phân láp, đá kiám tra lán nhau. Trong Nhà nác pháp quyán y, Nhà nác và cáng chác chá đác pháp làm nháng gái luát pháp cho pháp, còn ngái dán thì đác làm tát cá nháng đái u gái luát pháp không cám. Nháng yáu tá pháp quyán đát lên trên nguyên tác quyán lác và tá chác quyán lác là đái u mà các Hián pháp sau này không làm ráõ. Báy giá sáa đái thì phái quay trá vá vái tinh thán, nái dung và nháng nguyên tác mà Hián pháp 1946 đã đát đác.

RFI: Tháa giáo sá, cá mát đái m trác đáy không cá trong Hián pháp 1946, đá là vai trá lánh đáo cáa Đáng, nhá quy đánh cáa đái u 4 Hián pháp 1992. Váy thì khi sáa đái Hián pháp, cá nên xáa bá đái u 4 hoác sáa đái đái u khoán này?

Giáo sá Táng Lai: Vá đái m này thì theo tái, tát nhát là thác hián ngay tinh thán mà tái nêu lên trong Hián pháp 1946, đá là quyán cáa ngái dán đác phác quyát Hián pháp.

Đáng kháng đánh là vai trá lánh đáo cáa đáng đã đác nhán dán tán tráng. Tái nhá là gán đáy, bán tái, giáo sá Chu Háo, trong mát bài báo cá đát ra ván đá nhá thá này: đái u 4 Hián pháp quy đánh vá vai trá lánh đáo cáa Đáng Cáng sán Viát Nam. Váy thì đá kháng đánh mát lán náa là ý đáng háp vái lòng dán, chá viác đáa ra tráng cáu dán y, theo tinh thán quyán phác quyát thuác vá dán. Náu đáng là dán tán táng tuyát đái váo sá lánh đáo cáa đáng, thì quyán phác quyát Hián pháp y cáa dán sá cá sác mánh lán lao và làm uy tán lánh đáo cáa đáng tăng lên, đáng thái trá thành ván đá mang tán pháp lý náa. Váy thì háy mánh dán đáa ván đá này ra đáng ngái dán phác quyát.

Cho nên, không nên đát ra ván đá là xáa bá hay không xáa bá đái u 4. Ai cá quyán làm đái u đá? Chá cá dán mái cá quyán mà thôi.

RFI: Tháa giáo sá, Viát Nam cá mát sá ván bán luát bá xem là trái vái Hián pháp. Trong Hián pháp cá quy đánh nháng quyán tá do nhá quyán tá do ngán luán, nháng trong Bá luát hánh sá Viát Nam lái cá đái u 88 vá tái danh "Táyán truyán cháng Nhà nác". Làm sao phân biát đác ranh giái giáa tá do ngán luán và tái danh này?

Giáo sá Táng Lai: Ở đây có vấn đề : Nháng điáu quy định trong Hián pháp, nháng điáu quy định trong luật, hay là trong nghá quyát, với quá trình thực hiện đó, thì bao giờ cũng có một khoảng cách. Khoảng cách đó có thể ngắn, mà cũng có thể dài.

Vấn đề đặt ra là nếu tình hình thực tiễn tôn pháp luật, “sáng và làm việc theo Hián pháp và pháp luật”, đó là thực thi một cách nghiêm túc, thì mọi văn bản luật hay đạo luật đó không có mâu thuẫn với bản luật tối cao nhất, đó là Hián pháp, vì Hián pháp là ý chí của dân tuyên bố trước thời gian và thời gian Nhà nước của mình và cũng là tuyên bố khẳng định là dân sẽ chấp hành trên tình hình đó.

Quá trình đưa nháng vấn đề đã quy định trong Hián pháp, trong luật pháp vào thực tế bao giờ cũng có nháng mâu thuẫn. Chuyển này phải được khắc phục dần. Để khắc phục nó thì không gì khác hơn là phải làm thế nào để ý thức thực tiễn tôn pháp luật đó là thực thi một cách nghiêm chỉnh, từ trong dân và trước hết là từ những người cầm quyền.

RFI: Thưa giáo sá, Việt Nam có nên thành lập Tòa án Hián pháp hay Tòa Báu Hián để giám sát tính hợp hiến của các văn bản luật?

Giáo sá Táng Lai: Trong phiên họp thẩm định về dự thảo tài liệu của Hián pháp, chúng tôi, những thành viên trong Hội đồng, cũng đã đưa xuất vấn đề này. Phải có Tòa án Hián pháp để kiểm tra việc thực thi Hián pháp. Đó là điáu phù hợp với xu thế chung của thế giới. Vấn đề đặt ra là Việt Nam, nếu muốn đi vào quỹ đạo chung của thế giới, thì phải làm theo điáu này. Nếu nháng gì trước nay chưa làm được, thì bây giờ làm đi! Đừng gìn thá thôi. Vấn đề đặt ra là: Người dân Việt Nam và những người cầm quyền có muốn thực thi Hián pháp theo đúng quỹ đạo của thế giới văn minh này hay không?

RFI: Những nếu những thành viên của Tòa án Hián pháp này cũng là do đảng chọn thì làm sao có thể bỏ được mối tính độc lập của cơ chế này?

Giáo sá Táng Lai: Đây là vấn đề nan giải đây. Những bất cứ cái gì cũng đòi hỏi những bước quá độ. Một lúc mà đòi hỏi ngay thì tôi cho đó là ảo tưởng. Những xu thế chung là xu thế thực thi dân chủ. Dân chúng đang là đòi hỏi mang tính bức xúc của toàn xã hội và với phía đảng lãnh đạo,

GS Tác Giả: Thanh Pháng

Tác Giả: Thanh Pháng

Thứ Ba, 01 Tháng 11 Năm 2011 05:30

nháng ngái cäm quyän đäu tháy räng, chä trên cä sä mä räng dân chä, thäc thi dân chä thì vän hành xä häi mäi có thä thông suät.

Trong viäc thäc thi Tòa án Hiän pháp, bao giä cũng có cách thành läp và đä cä, räi thông qua. Vän đä là cái quy trình đó phäi bäo đäm tính chät dân chä. Cái quy trình dân chä đó buäc đäng lãnh đäo, cũng nhä Nhà näc quän lý phäi theo đúng mô hình đäng lãnh đäo, Nhà näc quän lý và nhân dân làm chä. Đó là cái đã đäc rao giäng tä rät lâu räi, bây giä phäi thäc thi đäu đó. Trong đó, phäi nhän mänh là nhân dân làm chä nhä thä nào. Nhân dân phäi làm chä bäng quyän phúc quyät Hiän pháp, bäng träng cäu dân ý, bäng viäc phän biän và đä đät nguyän väng cäa mình mà không bä xem là läc läng thù đäch hay nhäng phän tä muän “đän biän hòa bình”. Nhäng vän đä đó phäi đäc đät ra mät cách công khai, minh bäch trong đäi säng xä häi. Đó là đä bäo đäm thành công cho viäc säa đäi Hiän pháp, cũng nhä cho nhäng viäc mà hiän nay Nhà näc đang cä gäng làm.

RFI: Xin cảm än giáo sä Tác Giäng Lai.